

**GARIS PANDUAN PERANCANGAN PERUMAHAN PEKERJA KILANG
DILULUSKAN OLEH MAJLIS MESYUARAT KERAJAAN NEGERI BIL.1348
PADA 08 SEPTEMBER 1999**

KANDUNGAN

PERKARA	MUKA SURAT
1.0 TUJUAN	2
2.0 LATAR BELAKANG	2
3.0 MATLAMAT	3
4.0 PRINSIP PERANCANGAN	3
5.0 DASAR PERANCANGAN	4
6.0 GARIS PANDUAN PERUMAHAN PEKERJA KILANG DAN KEMUDAHAN-KEMUDAHAN SECARA BERSEPADU	6

Senarai Jadual

Jadual 1 : Konsep Susun Atur Perumahan Pekerja Kilang	11,12,13
---	----------

Senarai Rajah

Rajah 1 : Contoh Susun Atur Perumahan Pekerja Kilang - Konsep Hostel (Domitori)	14
Rajah 2 : Contoh Susun Atur Perumahan Pekerja Kilang Konsep <i>Bedsitter</i>	15
Rajah 3 : Contoh Susun Atur Perumahan Pekerja Kilang Konsep Kejiranian	16
Rajah 4 : Contoh Susun Atur Perumahan Pekerja Kilang Konsep Perkampungan	17

JABATAN PERANCANG BANDAR DAN DESA PERAK DARUL RIDZUAN
UNIT PENYELARASAN DASAR

**GARIS PANDUAN PERANCANGAN PERUMAHAN PEKERJA KILANG
DILULUSKAN OLEH MAJLIS MESYUARAT KERAJAAN NEGERI BIL.1348
PADA 08 SEPTEMBER 1999**

1.0 TUJUAN

Garis panduan ini disediakan bagi membantu Pihak Berkuasa Negeri dan Pihak Berkuasa Perancang Tempatan dalam meluluskan permohonan pembangunan industri dari aspek perancangan perumahan pekerja kilang.

2.0 LATAR BELAKANG

Malaysia telah mengalami kepesatan pembangunan di sektor industri sejak kebelakangan ini. Secara tidak langsung ia menarik ramai tenaga kerja terutamanya belia, ke kawasan perindustrian utama. Fenomena ini telah mengakibatkan masalah perumahan dan kemudahan untuk golongan tersebut. Di antara isu utama yang dihadapi adalah seperti berikut:

- i. Kawasan perumahan, perkampungan dan setinggan berhampiran kawasan perindustrian menjadi tempat tinggal pekerja-pekerja kilang;
- ii. Pekerja-pekerja kilang wanita tinggal di tempat-tempat tinggal yang tidak selamat;
- iii. Kos sewa rumah terlalu tinggi untuk pekerja-pekerja kilang;
- iv. Pekerja-pekerja kilang tidak diberi kemudahan tempat tinggal yang sempurna oleh majikan; dan
- v. Tiada komitmen sosial oleh majikan kepada pekerja-pekerjanya.

Garis panduan ini dibahagikan kepada 3 kategori iaitu:

- i. Saiz minima kawasan industri untuk disyaratkan perumahan pekerja kilang;
- ii. Piawaian perancangan perumahan pekerja kilang dan kemudahan asasnya; dan
- iii. Pelan susun atur untuk perumahan pekerja kilang.

JABATAN PERANCANG BANDAR DAN DESA PERAK DARUL RIDZUAN
UNIT PENYELARASAN DASAR

**GARIS PANDUAN PERANCANGAN PERUMAHAN PEKERJA KILANG
DILULUSKAN OLEH MAJLIS MESYUARAT KERAJAAN NEGERI BIL.1348
PADA 08 SEPTEMBER 1999**

3.0 MATLAMAT

Matlamat perancangan perumahan untuk pekerja-pekerja kilang adalah untuk mencapai dasar berikut:

- i. Penyediaan tempat tinggal yang selamat dan selesa, kemudahan sosial yang cukup dan harmoni untuk kesihatan mental, fizikal serta pembentukan moral yang mulia;
- ii. Mewujudkan konsep perkampungan industri; dan
- iii. Penyediaan komponen pelan susun atur perumahan pekerja-pekerja kilang yang berasaskan Doktrin Perancangan dan Pembangunan Sejagat.

4.0 PRINSIP PERANCANGAN

Beberapa kriteria telah diambilkira dan diberi penekanan ke arah satu "*paradigma*" membentuk cara hidup berteraskan kepada Doktrin Perancangan dan Pembangunan Sejagat.

Prinsip perancangan yang diambilkira dalam perancangan perumahan pekerja kilang adalah seperti berikut:

- i. **Adil dan Saksama** - pelan susun atur direkabentuk dengan mengambilkira tapak asrama, kepadatan dan komponen sokongannya berasaskan falsafah Doktrin Perancangan dan Pembangunan Sejagat.
- ii. **Keselesaan** – Unit-unit asrama mempunyai saiz bilik yang selesa dan ruang yang mencukupi.
- iii. **Harmoni** – Asrama mempunyai suasana yang harmonis dan terkawal.
- iv. **Interaksi** – Pusat rakan disediakan untuk membimbing pekerja-pekerja kilang dalam ilmu waja diri dan dijadikan pusat musyawarah serta berinteraksi.

**GARIS PANDUAN PERANCANGAN PERUMAHAN PEKERJA KILANG
DILULUSKAN OLEH MAJLIS MESYUARAT KERAJAAN NEGERI BIL.1348
PADA 08 SEPTEMBER 1999**

- v. **Mencukupi** – Kemudahan sosial yang cukup mengikut sistem sosial berteraskan prinsip keagamaan terutamanya Islam untuk membantu menambahbaik proses pembangunan sosial pekerja-pekerja kilang supaya mempunyai daya tahan yang tinggi untuk menghadapi perubahan-perubahan yang berlaku di sekitarnya.
- vi. **Berilmu** – Tempat-tempat ibadat dijadikan institusi untuk peningkatan kerohanian bagi membendung gejala kurang sihat dan mengatur pentadbiran dan pengurusan kebajikan pekerja.
- vii. **Lengkap** – Mewujudkan sistem kawasan perumahan yang serba lengkap (*self contained*) untuk kawasan industri yang mempunyai 5,000 pekerja ke atas.
- viii. **Keselamatan** – Perancangan kawasan hendaklah bersepada dengan menitikberatkan aspek-aspek keselamatan, kesihatan dan pembangunan minda serta kerohanian.

5.0 DASAR PERANCANGAN

Dasar-dasar perancangan pembangunan perumahan pekerja kilang yang perlu dipatuhi adalah seperti berikut :

- 5.1 Industri yang beroperasi di negara ini dibahagikan kepada 3 kategori iaitu industri kecil, sederhana dan besar.
  - i. Industri kecil boleh memuatkan lebih kurang 8-10 unit setiap 0.4 hektar (satu ekar) dan pada kadar 5 pekerja/ unit yang boleh menampung 150 orang pekerja bagi setiap 1.2 hektar (3 ekar); dan
  - ii. Bagi industri sederhana dan besar memerlukan kawasan yang lebih luas daripada industri kecil iaitu melebihi 4 hektar (10 ekar) untuk menampung lebih daripada 150 orang pekerja.

Berasaskan kriteria di atas, kawasan industri yang dizonkan hendaklah tidak kurang daripada 8 hektar (20 ekar) untuk membolehkan 10 hingga 20 peratus kawasan diperuntukkan bagi pembangunan perumahan pekerja kilang berasaskan ukuran 1 unit domitori bersamaan dengan 18:58 meter persegi (200 kaki persegi) ‘twin sharing concept’.

JABATAN PERANCANG BANDAR DAN DESA PERAK DARUL RIDZUAN
UNIT PENYELARASAN DASAR

**GARIS PANDUAN PERANCANGAN PERUMAHAN PEKERJA KILANG
DILULUSKAN OLEH MAJLIS MESYUARAT KERAJAAN NEGERI BIL.1348
PADA 08 SEPTEMBER 1999**

Ini tidak termasuk keperluan rekreasi dalaman yang mana saiznya adalah mengikut komponen yang disediakan.

- 5.2 Setiap kawasan yang dizonkan untuk pembangunan industri disyaratkan menyediakan kemudahan perumahan pekerja berdasarkan saiz pekerja masing-masing.
- 5.3 Kemudahan perumahan jenis '*bedsitter*' hendaklah dibangunkan bagi memenuhi keperluan pekerja-pekerja tidak berkeluarga '*single worker*' dan tidak membawa ahli keluarga. Tiga jenis '*bedsitter*' yang telah dikenalpasti boleh dibina adalah:
  - i. Bangunan yang mempunyai banyak bilik dengan kemudahan tempat masak yang berasingan dan dikongsi bersama;
  - ii. Bangunan yang mempunyai bilik-bilik yang dilengkapi dengan kemudahan memasak; dan
  - iii. Asrama dengan kemudahan dewan makan atau kantin. Pilihan konsep adalah berdasarkan kesesuaian dan kemampuan institusi-institusi industri untuk menyediakannya.
- 5.4 Perancangan pembangunan perumahan pekerja di dalam kawasan industri hendaklah diintegrasikan dengan taman industri.
  - 5.4.1 Dalam merancang tempat tinggal bagi pekerja-pekerja kilang ini, 4 prinsip perancangan berikut hendaklah diambilkira iaitu:
    - i. Keselamatan dan kesesuaian;
    - ii. Kesihatan mental dan fizikal;
    - iii. Kemudahan sosial yang mencukupi yang dapat menjamin keutuhan akhlak dan meningkatkan ilmu; dan
    - iv. Bersih dan indah.

JABATAN PERANCANG BANDAR DAN DESA PERAK DARUL RIDZUAN
UNIT PENYELARASAN DASAR

**GARIS PANDUAN PERANCANGAN PERUMAHAN PEKERJA KILANG
DILULUSKAN OLEH MAJLIS MESYUARAT KERAJAAN NEGERI BIL.1348
PADA 08 SEPTEMBER 1999**

- 5.4.2 Pihak pengurusan taman-taman industri perlu merancang satu kawasan khas dalam kompleks perindustriannya untuk dijadikan hostel, 'bedsitter' atau rumah pangsa pekerja-pekerja kilang yang lengkap dengan kemudahan sosial dan keperluan-keperluan asas yang sesuai.

6.0 GARIS PANDUAN PERUMAHAN PEKERJA KILANG DAN KEMUDAHAN-KEMUDAHAN SECARA BERSEPADU

Empat (4) parameter dijadikan asas dalam menyediakan piawaian bagi perumahan pekerja kilang iaitu:

i. Keperluan Asas Perumahan Pekerja Kilang

Bangunan perumahan pekerja kilang yang hendak dibina perlu memberi kepentingan kepada keperluan asas pekerja-pekerjanya dan rekabentuk unit-unit rumah perlulah dilengkapi dengan kemudahan-kemudahan tempat tinggal, tempat berekreasi dan beribadat.

ii. Sewa Yang Rendah dan mampu Dibayar

Semua perumahan pekerja hendaklah mempunyai piawaian pelan susun atur yang seragam untuk dijadikan model yang sesuai untuk dilaksanakan oleh pihak berkuasa perancang tempatan dengan kadar sewaan yang rendah serta mampu di bayar oleh pekerja.

iii. Konsep Masyarakat Penyayang dan Produktif

Konsep ini dijadikan asas dalam merancang perumahan pekerja supaya kebajikan mereka terjaga pada tahap yang realistik dan mewujudkan budaya pekerja yang murni, berjiwa tinggi dan produktif.

iv. Penyelenggaraan Yang Rendah

Penyelenggaraan bangunan biasanya merupakan satu beban kepada pemilik konsep rumah 'bedsitter'. Satu garis panduan yang seragam bagi penyelenggaraan bangunan akan dapat menjimatkan kos pelaksanaan projek ini.

JABATAN PERANCANG BANDAR DAN DESA PERAK DARUL RIDZUAN
UNIT PENYELARASAN DASAR

**GARIS PANDUAN PERANCANGAN PERUMAHAN PEKERJA KILANG
DILULUSKAN OLEH MAJLIS MESYUARAT KERAJAAN NEGERI BIL.1348
PADA 08 SEPTEMBER 1999**

6.1 Perancangan Tapak Perumahan Pekerja Kilang

i. Pertapakan

- a. Perumahan pekerja kilang hendaklah di dalam zon pentadbiran kilang dan dekat dengan pusat perkhidmatan sokongan kawasan industri;
- b. Arah orientasi rumah-rumah mengambilkira peredaran angin;
- c. Jarak dari zon industri hendaklah tidak kurang daripada 500 meter dan dipisahkan dengan zon penampang (fizikal/ hijau); dan
- d. Mudah sampai kepada perkhidmatan pengangkutan awam dan kemudahan sosial dan pusat makanan (restoran).

ii. Pembangunan Sekitar Tapak

- a. Gunatanah di sekitar tapak hendaklah serasi dan tidak berkonflik;
- b. Rangkaian jalan raya yang sesuai dan memberi sistem interaksi yang selamat; dan
- c. Kawasan tapak industri yang mempunyai ciri-ciri topografi yang menarik hendaklah diberi keutamaan untuk zon pentadbiran, perumahan, pengurusan dan pekerja kilang.

iii. Pembangunan Tanah Lapang dan Rekreasi

- a. Tanah lapang pelbagai guna disediakan khusus untuk aktiviti-aktiviti seperti padang permainan kanak-kanak dan padang bola;
- b. Tanah lapang sebagai kawasan hijau disediakan untuk tujuan jaluran penampang dan skrin visual ; dan
- c. Tanah lapang berfungsi untuk aktiviti-aktiviti riadah.

JABATAN PERANCANG BANDAR DAN DESA PERAK DARUL RIDZUAN
UNIT PENYELARASAN DASAR

**GARIS PANDUAN PERANCANGAN PERUMAHAN PEKERJA KILANG
DILULUSKAN OLEH MAJLIS MESYUARAT KERAJAAN NEGERI BIL.1348
PADA 08 SEPTEMBER 1999**

- d. Kemudahan permainan perlu mencapai hasrat berikut:
  - Nilai rekreasi dan pembentukan mental supaya peralatan yang digunakan dapat menggalakkan pertumbuhan yang sihat dan membawa keceriaan/ kebahagiaan pada pertumbuhan mental kanak-kanak supaya dapat membentuk nilai-nilai koordinasi, integrasi, persaingan, kreativiti, kegembiraan dan membina keyakinan diri.
- e. Semua peralatan perlu mempertimbangkan aspek aspek berikut:
  - Mengikut skala dan '*proportion*' yang sesuai dengan keupayaan fizikal dan emosi kanak-kanak pada semua peringkat umur; dan
  - Peralatan direkabentuk dan dibina dengan selamat, bebas dari permukaan yang tajam, kukuh, mengelakkan penyalahgunaan, daya ketahanan yang tinggi dan mempunyai alat keselamatan yang dipasang bagi mengurangkan kemalangan.
- f. Rekabentuk taman permainan perlu mengambilkira perkara berikut :
  - Taman haruslah mudah sampai tanpa perlu banyak melintasi jalan utama; dan
  - Laluan pejalan kaki/ gili-gili yang menghala ke taman.

iv. Sistem Pengangkutan

- a. Menyediakan sistem jalanraya dan laluan utama yang dapat melicinkan pergerakan lalulintas serta menjamin keselamatan dan keselesaan pengguna ; dan
- b. Menyediakan kemudahan perkhidmatan bas dan teksi.

JABATAN PERANCANG BANDAR DAN DESA PERAK DARUL RIDZUAN
UNIT PENYELARASAN DASAR

**GARIS PANDUAN PERANCANGAN PERUMAHAN PEKERJA KILANG
DILULUSKAN OLEH MAJLIS MESYUARAT KERAJAAN NEGERI BIL.1348
PADA 08 SEPTEMBER 1999**

v. Landskap

Persekutuan kawasan perumahan pekerja kilang perlu dilandskapkan bagi mewujudkan suasana yang indah, selesa dan harmoni serta mengawal pencemaran hendaklah mengambilkira perkara berikut:

- a. Menanam pokok-pokok bersesuaian bagi tujuan penebatan kesan bunyi dan pencemaran; dan
- b. Memilih tanaman bertekstur padat, permukaan daun berbulu dan berair bagi penyerapan habuk dan penebatan kesan bunyi.

vi. Susun Atur Perumahan Pekerja Kilang

Konsep susun atur perumahan pekerja kilang adalah seperti berikut:

a. Konsep Hostel (*Domitori*)

Tempat tinggal berbilik dan tidak disediakan ruang untuk kemudahan memasak tetapi disediakan dewan makan.

b. Konsep 'Bedsitter'.

'Bedsitter' berfungsi sebagai tempat tinggal berbilik dan disediakan ruang umum untuk kemudahan memasak secara berkongsi di samping disediakan dewan makan.

c. Konsep Kejiranan Masyarakat Pekerja-Pekerja Kilang

Rumah pekerja disediakan di dalam kawasan perumahan yang merupakan sebahagian daripada konsep kejiranan kawasan perumahan berkenaan. Konsep ini sesuai untuk pembangunan bercampur yang terdiri daripada pembangunan industri dan perumahan dalam satu kawasan. Perumahan pekerja kilang boleh ditempatkan di dalam kawasan perumahan dan menjadi satu kejiranan dan diintegrasikan bersama dengan kawasan kejiranan yang lain.

JABATAN PERANCANG BANDAR DAN DESA PERAK DARUL RIDZUAN
UNIT PENYELARASAN DASAR

**GARIS PANDUAN PERANCANGAN PERUMAHAN PEKERJA KILANG
DILULUSKAN OLEH MAJLIS MESYUARAT KERAJAAN NEGERI BIL.1348
PADA 08 SEPTEMBER 1999**

---

d. Konsep Perkampungan Industri Yang Serba Lengkap

Konsep ini sesuai untuk taman industri yang besar yang mampunya pekerja 5,000 ke atas yang mana boleh diwujudkan satu perkampungan untuk pekerja-pekerja kilangnya. Ciri-ciri kejiranan kawasan perkampungan ini serupa dengan ciri-ciri kejiranan perumahan yang selesa dan lengkap dengan kemudahan yang diperlukan oleh sesuatu kawasan kejiranan perumahan.

JABATAN PERANCANG BANDAR DAN DESA PERAK DARUL RIDZUAN
UNIT PENYELARASAN DASAR

JADUAL 1 : KONSEP SUSUN ATUR RUMAH-RUMAH PEKERJA KILANG

KRITERIA	JENIS RUMAH PEKERJA KILANG			
	KONSEP HOSTEL 4 hektar (10 ekar)	KONSEP 'BEDSITTER' 4 hektar (10 ekar)	KONSEP KEJIRANAN 8 hektar (20 ekar)	KONSEP PERKAMPUNGAN 8 hektar (20 ekar)
Rumah Pekerja	Domitori	ii. Blok Wanita	i. Blok Lelaki ii. Blok Wanita iii. Blok Kelamin	i. Kelamin ii. Bujang iii. Bujang Wanita
Jenis Bangunan	Pangsa – 5 tingkat ; dan Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuasa Negeri.	Pangsa – 5 tingkat ; dan Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuasa Negeri	Pangsa – 5 tingkat ; dan Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuasa Negeri	Bangunan bercampur (Pangsa dan Teres Kos Rendah) ; dan Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuasa Negeri
Perniagaan	Gerai	i. Rumah Kedai , ii. Gerai ; dan iii. Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuasa Negeri	i. Rumah Kedai ; ii. Pasaraya Koperasi/ Supermarket ; iii. Restoran Kecil ; iv. Pam Minyak v. 'Banking/Profesional Service Centre' vi. Dobi (laundry) vii. Gerai ; dan viii. Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuasa Negeri	i. Rumah Kedai ; ii. Pasaraya Koperasi/ Supermarket ; iii. Pam Minyak vi. Dobi/Restoran v. 'Banking/Profesional Service Centre' vi. Pusat Beli-belah ; dan vii. Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuasa Negeri

JADUAL 1 : KONSEP SUSUN ATUR RUMAH-RUMAH PEKERJA KILANG

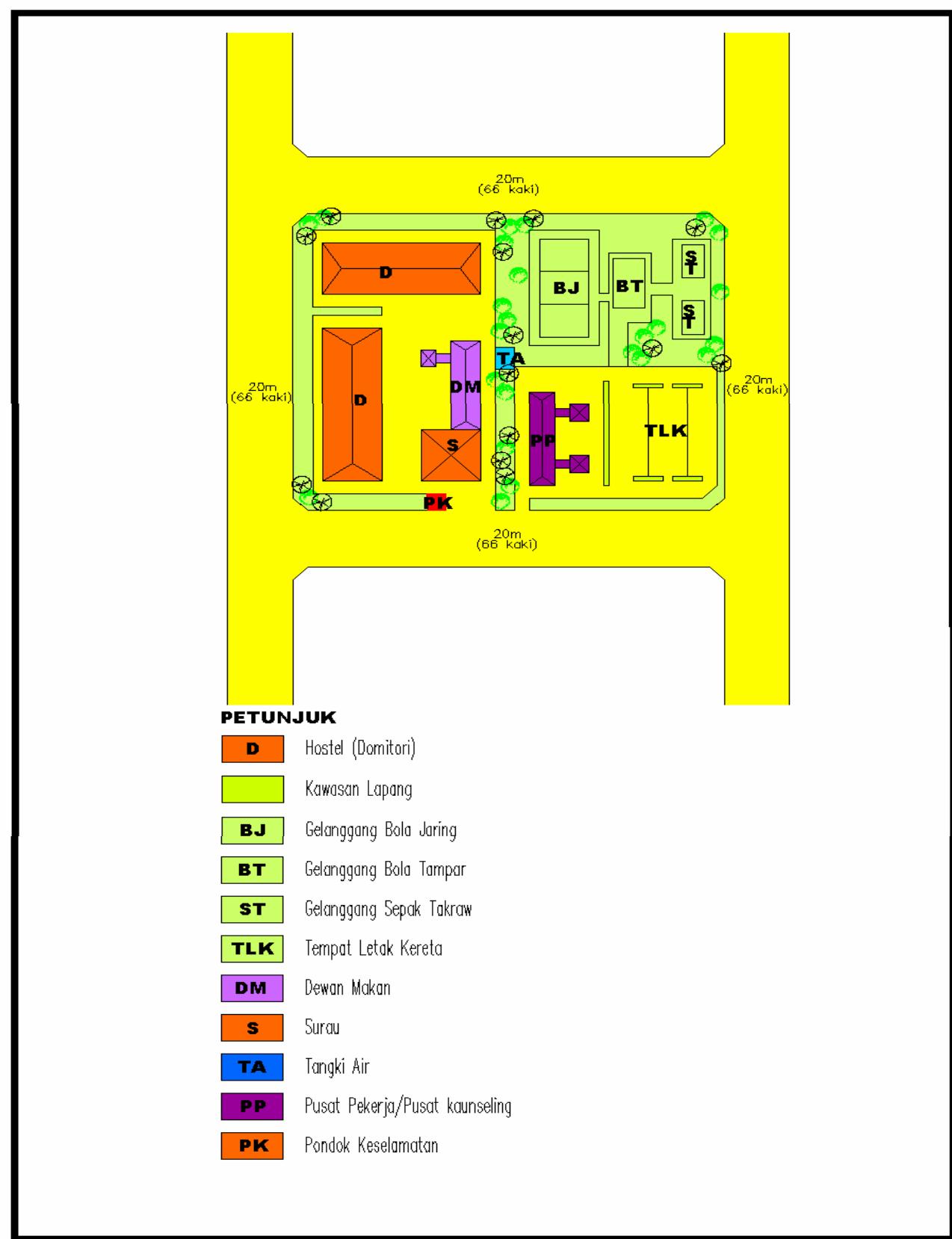
12

KRITERIA	JENIS RUMAH PEKERJA KILANG			
	KONSEP HOSTEL 4 hektar (10 ekar)	KONSEP 'BEDSITTER' 4 hektar (10 ekar)	KONSEP KEJIRANAN 8 hektar (20 ekar)	KONSEP PERKAMPUNGAN 8 hektar (20 ekar)
Sistem Laluan	i. Laluan utama dalam kawasan ialah 66 kaki ; dan ii. Sistem siarkaki berlandskap	i. Laluan utama dalam kawasan ialah 66 kaki ; dan ii. Sistem siarkaki berlandskap	i. Laluan utama dalam kawasan ialah 66 kaki ; dan ii. Sistem siarkaki berlandskap	i. Laluan utama dalam kawasan ialah 66 kaki ; dan ii. Sistem siarkaki berlandskap
Tempat Letak Kereta	1 RLK/ 2 unit + 20% daripada jumlah unit	1 RLK/ 2 unit + 20% daripada jumlah unit	1 RLK/ 2 unit + 20% daripada jumlah unit	1 RLK/ 2 unit + 20% daripada jumlah unit
Kemudahan Rekreasi	10% tanah lapang kawasan perindustrian i. Gelanggang Bola jaring ; ii. Gelanggang Bola Tampar ; iii. Gelanggang Sepak Takraw ; dan iv. Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuasa Negeri	10% tanah lapang kawasan perindustrian i. Gelanggang Tenis ; ii. Gelanggang Bola Tampar ; iii. Gelanggang Jaring ; iv. Gelanggang Sepak Takraw ; dan v. Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuasa Negeri	10% tanah lapang kawasan perindustrian i. Gelanggang Tenis ; ii. Gelanggang Bola Tampar ; iii. Gelanggang Bola Jaring ; iv. Gelanggang Sepak Takraw ; v. Padang Bola ; vi. Dewan Rekreasi ; dan vii. Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuasa Negeri	10% tanah lapang kawasan perindustrian i. Gelanggang Tenis ; ii. Gelanggang Bola Tampar ; iii. Gelanggang Bola Jaring ; iv. Gelanggang Sepak Takraw ; v. Padang Bola ; vi. Padang permainan Kanak-Kanak ; dan vii. Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuasa Negeri

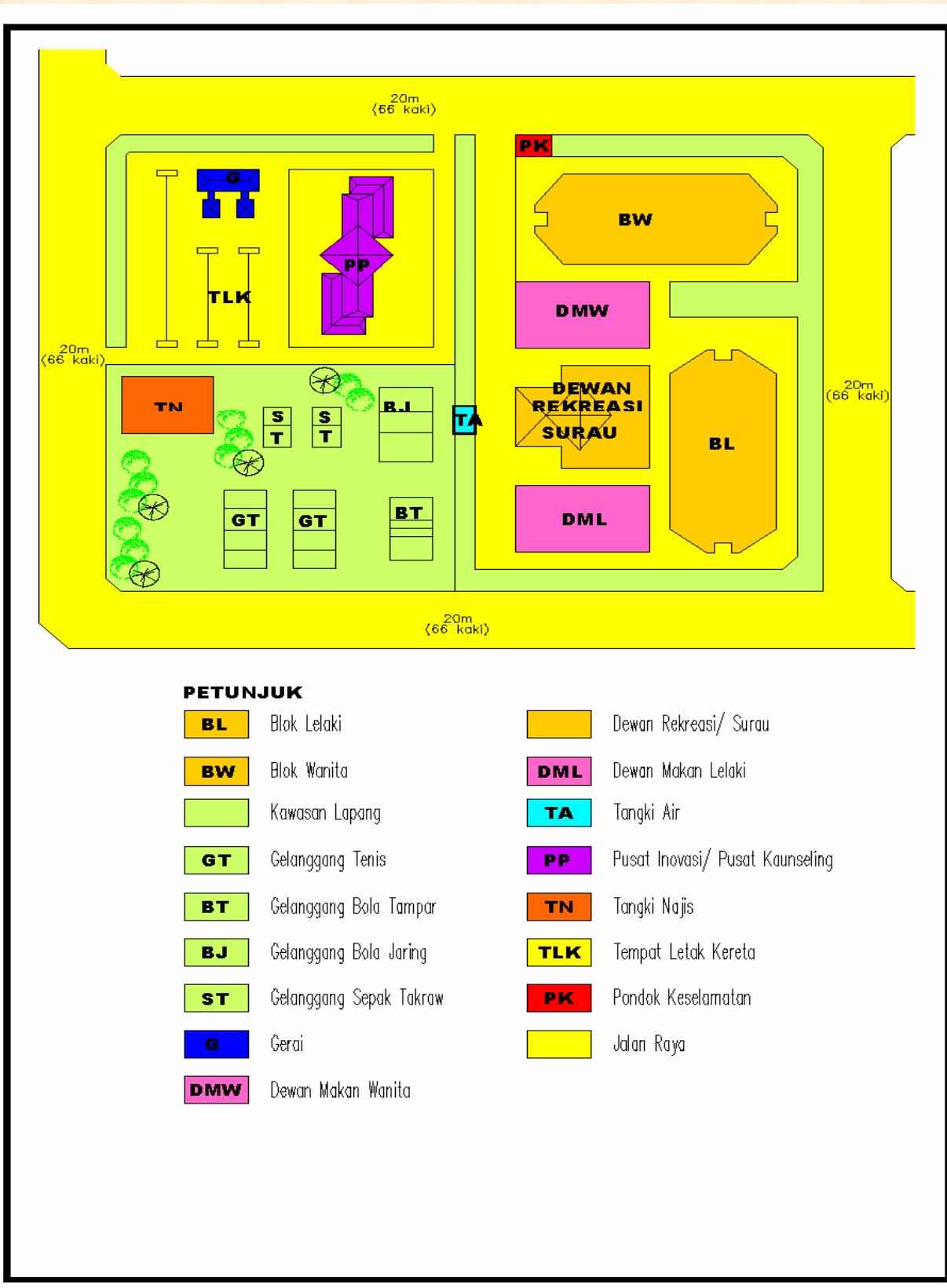
JADUAL 1 : KONSEP SUSUN ATUR RUMAH-RUMAH PEKERJA KILANG

KRITERIA	JENIS RUMAH PEKERJA KILANG			
	KONSEP HOSTEL 4 hektar (10 ekar)	KONSEP 'BEDSITTER' 4 hektar (10 ekar)	KONSEP KEJIRANAN 8 hektar (20 ekar)	KONSEP PERKAMPUNGAN 8 hektar (20 ekar)
Kemudahan Lain	i. Surau ; ii. Tangki air ; iii. Pusat Inovasi ; Pekerja/ Pusat Kaunseling ; iv. Pondok Keselamatan ; dan v. Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuas Negeri.	i. Surau ; ii. Pusat Inovasi ; Pekerja/ Pusat Kaunseling ; iii. Kemudahan Sukan ; iv. Koperasi ; v. Gerai/ Kedai vi. Dobi (Laundry) ; dan vii. Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuas Negeri.	i. Surau ; ii. Tadika/Nurseri Kanak-Kanak ; iii. Pusat Inovasi ; Pekerja/ Pusat Kaunseling ; iv. Pusat Kesihatan Kecil (Klinik) ; v. Bangunan Polis/Posi ; vi. Bekalan Air ; vii. Tapak Pengolahan Najis ; viii. Sub stesen Tenaga Nasional Berhad ; dan ix. Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuas Negeri.	i. Masjid ; ii. Bangunan Polis/Posi ; iii. Pusat Bomba ; iv. Pusat Kesihatan/Bank ; v. Perpustakaan ; vi. Kelab Rekreasi ; vii. Pusat Inovasi/Kelab Islam ; viii. Tadika/Nurseri Kanak-Kanak ; ix. Bengkel ; x. Stesen Pengangkutan ; xi. Pondok Keselamatan ; xii. Pusat Rakan Muda ; xiii. Sekolah Rendah ; xiv. Sekolah Menengah ; xv. Institut Latihan ; xvi. Bekalan Air ; xvii. Tapak Pengolahan Najis ; xviii. Sub Stesen Tenaga Nasional Berhad ; dan xix. Mematuhi syarat-syarat piawaian perancangan yang diterimapakai oleh Pihak Berkuas Negeri.

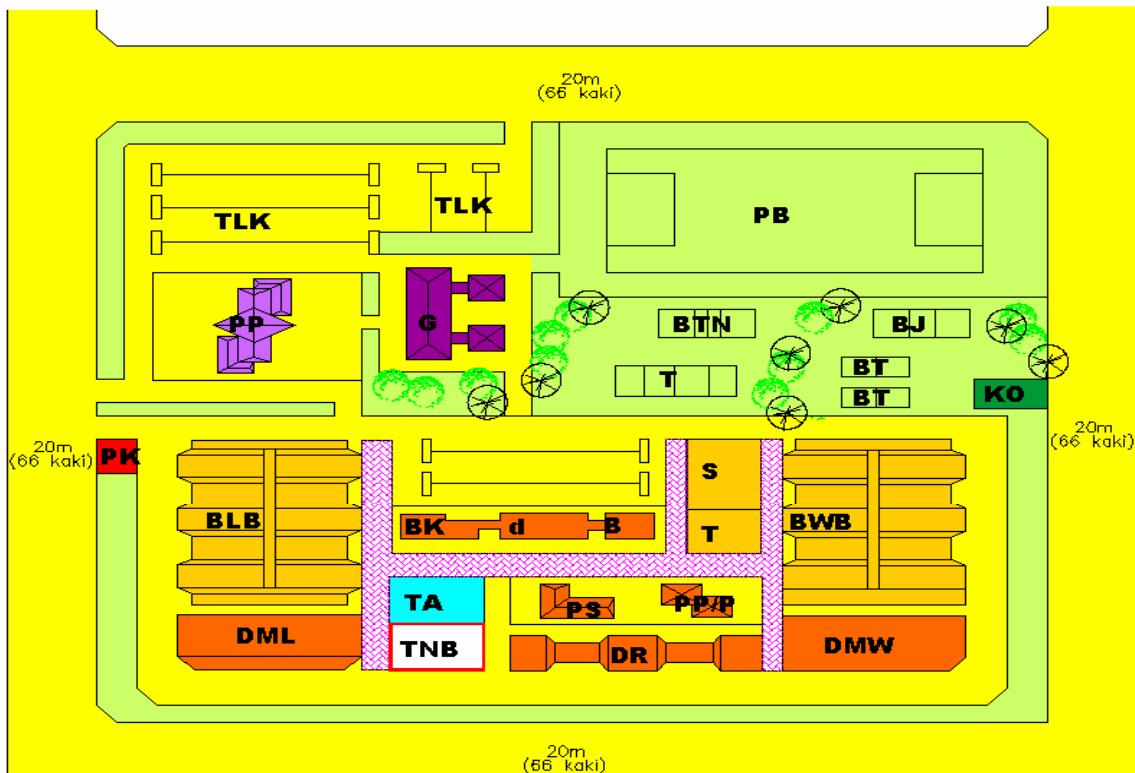
**RAJAH 1 : CONTOH SUSUN ATUR PERUMAHAN PEKERJA
KILANG – KONSEP HOSTEL (DOMITORI)**

**RAJAH 2 : CONTOH SUSUN ATUR PERUMAHAN PEKERJA
KILANG KONSEP BEDSITTER**

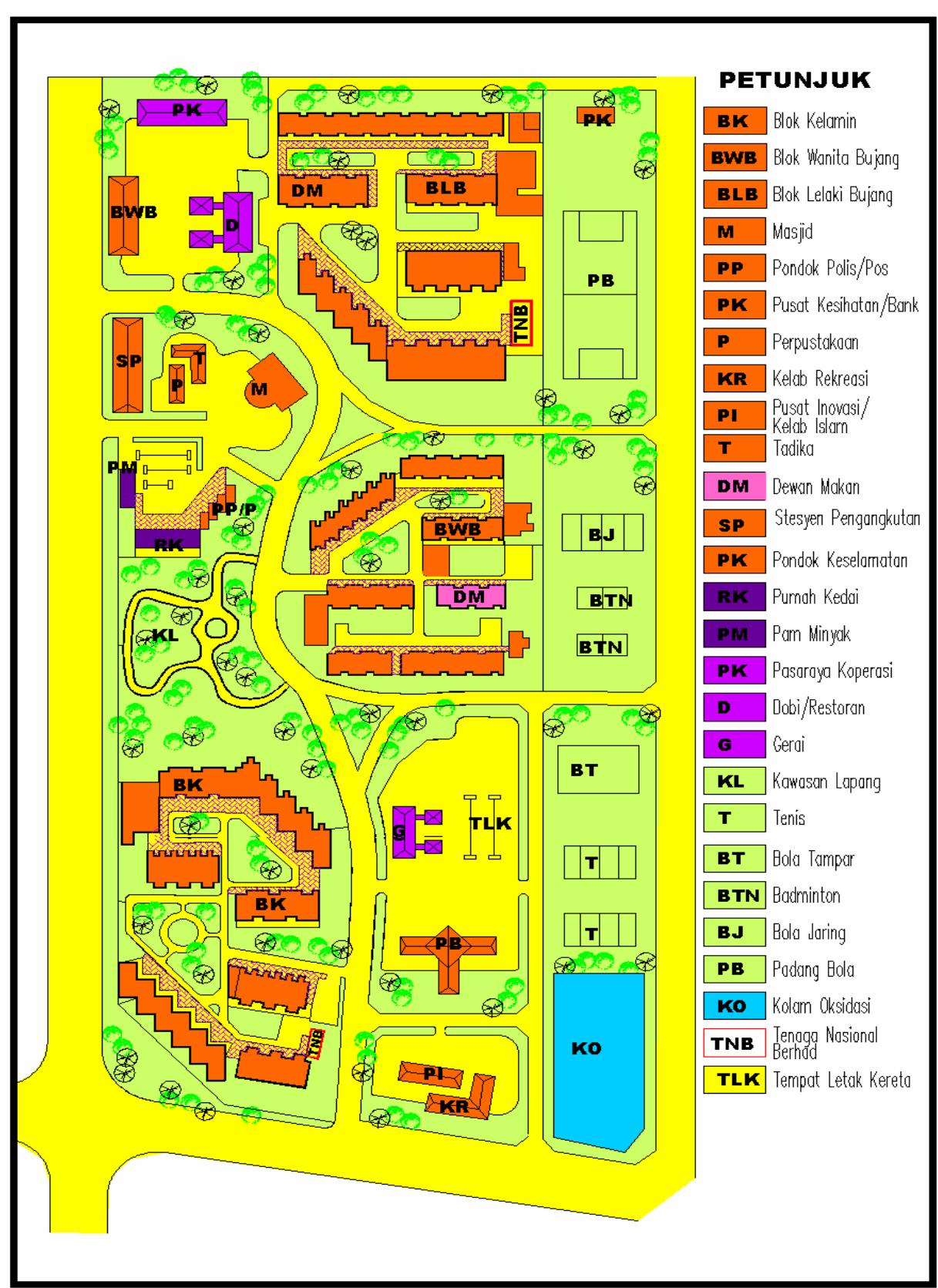
**RAJAH 3 : CONTOH SUSUN ATUR PERUMAHAN PEKERJA
KILANG KONSEP KEJIRANAN**

PETUNJUK

BK	Blok Kelamin	S/T	Surau/Tadika
BWB	Blok Wanita Bujang	PK	Pondok Keselamatan
BLB	Blok Lelaki Bujang	TA	Tangki Air
KL	Kawasan Lapang	PP	Perkumpulan/P.Kaunseling
T	Tenis	KO	Kolam Oksidasi
BT	Bola Tampar	d	Dobi
BTN	Badminton	B	Bank
BJ	Bola Jaring	PS	Pasaraya Koperasi
PB	Padang Bola	PP/P	Pondok Polis & Pos
G	Gerai	TNB	Tenaga Nasional Berhad
DR	Dewan Rekreasi	TLK	Tempat Letak Kereta
DMW	Dewan Makan Wanita		Jalanraya
DML	Dewan Makan Lelaki		

**RAJAH 4 : CONTOH SUSUN ATUR PERUMAHAN PEKERJA
KILANG KONSEP PERKAMPUNGAN**

PETUNJUK

BK	Blok Kelamin
BWB	Blok Wanita Bujang
BLB	Blok Lelaki Bujang
M	Masjid
PP	Pondok Polis/Pos
PK	Pusat Kesihatan/Bank
P	Perpustakaan
KR	Kelab Rekreasi
PI	Pusat Inovasi/Kelab Islam
T	Tadika
DM	Dewan Makan
SP	Stesen Pengangkutan
PK	Pondok Keselamatan
RK	Purnah Kedai
PM	Pam Minyak
PK	Pasaraya Koperasi
D	Dobi/Restoran
G	Gerai
KL	Kawasan Lapang
T	Tenis
BT	Bola Tampar
BJ	Bola Jaring
PB	Padang Bola
KO	Kolam Oksidasi
TNB	Tenaga Nasional Berhad
TLK	Tempat Letak Kereta